

Nr 49.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående fortsatt tillämpning av gällande telefon- och telegramavgifter; given Stockholms slott den 16 januari 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed inhämta riksdagens yttrande i fråga om fortsatt tillämpning i enlighet med i statsrådsprotokollet angivna grunder av gällande telefon- och telegramavgifter; och vill Kungl. Maj:t, efter mottagande av riksdagens svar, meddela det beslut, som därav föranledes.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Eliel Löfgren.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 16 januari
1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Departementschefen, statsrådet Holmquist anförde:

*Telefonreg-
lementet den
29 november
1915 och tele-
grafregle-
mentet den
27 maj 1909.*

Genom telefonreglementet den 29 november 1915 (sv. förf.-saml. nr 474) och telegrafreglementet den 27 maj 1909 (sv. förf.-saml. nr 52) har Kungl. Maj:t bland annat fastställt vissa taxor för begagnande av statens telefon- och telegrafanläggningar.

I dessa taxebestämmelser hava sedermera under kristiden åtskilliga ändringar ägt rum.

*Kungl.
Maj:ts beslut
den 31 juli
1917.*

Första gången sådana ändringar vidtogos var genom kungörelserna den 31 juli 1917 (sv. förf.-saml. nr 504 och 505). Beträffande telefon-taxorna höjdes avgiften för ilsamtal och seriesamtal från två till tre gånger vanlig samtalsavgift. I fråga om telegramavgifterna vidtogos huvudsakligen endast den ändringen, att avgiften enligt § 17 mom. 1 för inländskt telegram, som förut utgjorde 5 öre per ord, dock minst 25 öre,

beständes till 5 öre per ord med tillägg av 30 öre per telegram, utan föreskrift om viss minimiavgift. Därav föranledda ändringar skedde samtidigt i §§ 41 och 43 angående mottagningsbevis och telegram med flera adresser, varjämte under § 14 infördes stadgande, enligt vilket telegramkorrespondent mot en avgift av 10 kronor per år kan erhålla skydd mot att av honom vid viss station registrerad telegramadress varder för annans räkning registrerad vid annan station.

På anmodan av dåvarande chefen för civildepartementet avgav telegrafstyrelsen den 11 januari 1918 yttrande och förslag i fråga om möjligheten att genom höjning av avgifterna för abonnemang å rikstelefon och för inländska telefonsamtal bereda statsverket ökade inkomster i förhållande till de stegrade material- och arbetspris, med vilka man då hade att räkna.

Telegrafstyrelsen den 11/1 1918.

Styrelsen föreslog därvid, att inträdesavgiften måtte höjas till 25 kronor eller det belopp, vartill flyttningsavgiften på grund av ökade omkostnader måste av styrelsen höjas. Vidare framlade styrelsen förslag i fråga om höjning av de enligt telefonreglementet utgående abonnemangsavgifterna och samtalsavgifterna. Förutvarande abonnemangsavgifter å respektive 40, 60, 90 och 120 kronor föreslogos sålunda förhöjda till respektive 50, 80, 130 och 180 kronor. Beträffande samtalsavgifterna avsåg förslaget höjning dels i visst fall av avgiften för landsamtal, dels av de dåvarande avgifterna om 30—160 öre för rikssamtal utan företrädesrätt till 40—240 öre, dels av avgifterna för blixtsamtalen från 50 till 100 kronor, dels ock av avgifterna för de s. k. nattsamtalen samt av beställningsavgifterna och vissa andra särskilda avgifter. Samtliga sålunda föreslagna höjningar, yttrade styrelsen i sin skrivelse, avsåge att kompensera den ökning i omkostnaderna för telefonrörelsens drift, som framkallats av de avsevärt stegrade material- och arbetsprisen. Av den utredning, telegrafstyrelsen verkställt, framginge emellertid, att varje ny abonnentanläggning för telegrafverket medförde en merkostnad mot vad anläggningen betingat två till tre år tidigare av i genomsnitt ej mindre än 200 kronor vid stationer, där telegrafverket vidkändes kostnaden för lednings anordnande inom visst avstånd från stationen, samt med 100 kronor vid stationer, där dylik s. k. frikrets ej förekomme och således abonnenterna själva hade att vidkännas kostnaden för hela ledningen mellan stationen och abonnentapparaten. Då de föreslagna höjningarna av telefonavgifterna ej vore avsedda att motväga de ökade anläggningskostnaderna för nya abonnemang, vilka kostnader ej heller i ens nämnvärd mån täcktes av den föreslagna ökningen av inträdesavgiften, då vidare det syntes motbjudande att pålägga de dåvarande abonnenterna så väsentligt höjda avgifter, att därmed skulle kunna täckas merutgifterna för nya abonnentanläggningars anordnande, och då slutligen genom knappheten på materiel svårigheter förefunnes att kunna utföra anläggningar åt det stora antalet nya abonnenter, funnes enligt styrelsens förmenande, så framt man ej ville helt och hållet vägra att mottaga nya abonnenter eller företaga en synnerligen sträng ransonering av telefonabonnemangen, ingen annan lämplig utväg än att för nya abonnemang föreskriva en ganska väsentlig

anläggningsavgift utöver den stadgade inträdesavgiften. Denna anläggningsavgift borde erhålla provisorisk karaktär och åter upphävas, så snart normalare prislägen åter inträdde. Styrelsen föreslog därför för varje nytt fortlöpande abonnemang å huvudapparat en anläggningsavgift av 200 kronor för abonnent vid station med frikrets och 100 kronor för abonnent vid station utan frikrets. Samtliga de föreslagna förhöjningarna av telefonavgifterna beräknades av styrelsen skola medföra en inkomstökning för år 1919 av 9,250,000 kronor, därav omkring 1,500,000 kronor beräknades härröra av de nya anläggningsavgifterna.

Telegraf-
styrelsen den
28/12 1917.

Dessförinnan hade telegrafstyrelsen i skrivelse den 28 december 1917 gjort framställning i fråga om höjning dels av den inländska och den interskandinaviska telegramtaxan och dels av den interskandinaviska telefon-taxan.

I sådant hänseende föreslogs, att avgiften för vanligt telegram skulle ökas till en krona för telegram om högst 10 ord med tillägg av 5 öre för varje ord utöver 10, vilket innebure en avgiftsökning med 20 öre för telegram med 10 ord eller därutöver samt med 45—25 öre för telegram med 5—9 ord. Såsom följd härav skulle avgiften för iltelegram bli tre kronor för telegram om högst 10 ord med tillägg av 15 öre för varje ord utöver 10, avgiften för lokaltelegram bli 50 öre för telegram om högst 10 ord med tillägg av 5 öre för varje tvåtal överskjutande ord, avgiften för presstelegram bli en krona för telegram om högst 20 ord med tillägg av 5 öre för varje tvåtal överskjutande ord samt avgiften för pressiltelegram bli tre kronor för telegram om högst 20 ord med tillägg av 15 öre för varje tvåtal ord utöver 20.

De avgifter, som sålunda skulle komma att gälla för den inländska telegraftrafiken, vore enligt en mellan svenska, danska och norska telegrafstyrelserna i december 1917 träffad överenskommelse, om vars godkännande för Sveriges del telegrafstyrelsen i förenämnda skrivelse den 28 december 1917 anhållit, avsedda att tillämpas jämväl för telegram, som utväxlades mellan Sverige, Danmark och Norge samt för telegram inom Danmark och inom Norge. För den interskandinaviska telefontrafikens vidkommande hade likaledes i syfte att öka statsverkets inkomster från telegrafverket, i nämnda överenskommelse föreslagits en höjning av avgifterna för telefonsamtal mellan Sverige, Danmark och Norge med 50 procent. Den ökade inkomst, som för år 1919 skulle kunna påräknas för svenska telegrafverket genom den inländska telegramtaxans samt de interskandinaviska telegram- och telefontaxornas höjande på föreslaget sätt, beräknades av telegrafstyrelsen till omkring 1,150,000 kronor, därav omkring 700,000 kronor belöpte å den inländska telegraftrafiken.

Slutligen föreslog telegrafstyrelsen vissa, delvis av den ifrågasatta höjningen av de utländska telegramavgifterna påkallade ändringar §§ 17, 19, 24, 37, 40 45 och 53 i telegrafreglementet.

Kungl.
Maj:t den
5/2 1918.

Vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t den 8 februari 1918 yttrade dåvarande departementschefen, att han funne de av telegrafstyrelsen framlagda förslagen till taxeförhöjningar i allmänhet väl avvägda, men att han ej kunde biträda styrelsens förslag i fråga om anläggningsavgiften för nya abonnemang. En anläggningsavgift till det av styrelsen

föreslagna beloppet komme, framhöll departementschefen, att verka nära nog prohibitivt till skada särskilt för avlägsna orter i vissa delar av landet. De av styrelsen framhållna svårigheter, som på grund av knappheten å materiel för det dåvarande vållades genom det starka tilloppet av abonnenter, borde enligt departementschefens mening mötas på annat sätt, exempelvis genom att för viss rayon och viss tid vägra mottaga nya abonnenter eller tills vidare avvisa redan anmälda abonnemang, varvid tiden för anmälningarna väl i allmänhet bleve avgörande. Då telegrafstyrelsens beräkningar av den ökade inkomst, som av övriga avgiftshöjningar skulle inträda, syntes vara gjorda med synnerligen stor försiktighet och då för år 1919 någon nedgång av materialprisen borde emotses, ansåg departementschefen, att även med frånseende av den inkomstökning av 1,500,000 kronor, som den nya anläggningsavgiften beräknats medföra, telegrafverkets överskott för år 1919 skulle kunna uppskattas till ungefär samma belopp, som styrelsen uppnått med anläggningsavgifternas upptagande.

Slutligen framhöll departementschefen, att de ifrågasatta taxeförhöjningarna borde vara att anse såsom allenast provisoriska och icke syntes böra gälla längre än till den 1 april 1920, vadan sistnämnda års riksdag alltså komme att få frågan om telefon- och telegramavgifter sig ånyo förelagd.

Med bifall till departementschefens därom gjorda hemställan underställde Kungl. Maj:t genom proposition nr 77 riksdagens yttrande propositionen bifogade förslag till kungörelse om ändringar i vissa delar av telefon- och telegrafreglementena, därvid i enlighet med vad departementschefen anfört de ifrågasatta nya anläggningsavgifterna ej medtogos i förslaget till kungörelse om ändring i vissa delar av telefonreglementet.

I skrivelse den 19 juni 1918, nr 432, anförde riksdagen, att riksdagen ansett de rådande exceptionella förhållandena utgöra tvingande skäl för vidtagande av åtgärder i den riktning, som Kungl. Maj:t föreslagit, men att riksdagen med anledning av i ämnet väckta motioner ävensom vad i övrigt vid ärendets behandling förekommit beträffande telefonreglementet funnit sig föranlåten att förorda vissa avvikelser från propositionen. Dessa avvikelser inneburo huvudsakligen dels att de abonnemangsavgifter, som i propositionen föreslagits höjda till 50 kronor, skulle medföra rätt till visst högre antal samtal än vad förut varit fallet, dels att höjningen för rikssamtalen gjordes mindre stark än i propositionen föreslagits, så att den högsta avgiften komme att utgöra 180 öre i stället för föreslagna 240 öre, i samband varmed de föreslagna avgifterna för natt- *Riksdagens skrivelse den 19, 6 1918.*

samtal och förutbeställning borde undergå motsvarande reducering. Med hänsyn dels till att dessa jämkningar komme att medföra viss, om än ej större, nedsättning i de i propositionen beräknade inkomsterna av telegrafverket, och dels till den ökning i driftkostnaderna för telegrafverket, som föranleddes av riksdagens beslut angående krigstidstillägg och krigstidshjälp för år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst, ansåge riksdagen, att den av telegrafstyrelsen förordade utvägen att genom anläggningsavgifter för nya abonnenter bereda telegrafverket en inkomstökning icke borde alldeles lämnas obeaktad.

Riksdagen framhöll därvid, att de abonnenter, som själva hade att bestrida utgifterna för hela ledningen mellan stationen och abonnentapparaten, fått på grund av prisstegringen vidkännas en faktisk anläggningskostnad utöver vad som tidigare varit fallet. Det syntes under sådana omständigheter icke vara mer än skäligt, att abonnenterna vid stationer, där telegrafverket utan särskild ersättning anordnade ledning inom den s. k. frikretsen, finge vidkännas en anläggningsavgift, som svarade mot den ökade kostnaden för telegrafverket för sådant abonnemang i jämförelse med abonnemang vid station, där frikretsområde ej förekomme. Om sålunda abonnenter vid stationer med frikrets pålades en anläggningsavgift av 100 kronor, skulle de i allmänhet icke komma i sämre ställning än abonnenter, som själva finge vidkännas kostnaderna för hela ledningen men som alltså icke skulle hava att erlägga någon anläggningsavgift till telegrafverket. En efter nu angivna grunder bestämd engångsavgift komme tydligen icke att verka mera prohibitivt än kostnadsökningarna för ledningarnas framdragande i avseende å abonnenter vid stationer utan frikrets.

Enligt riksdagens uppfattning vore en urgallring av nyttillträdande abonnenter genom införande av en anläggningsavgift att föredraga framför den i propositionen förordade anordningen, som syntes komma att leda därhän, att telegrafstyrelsen skulle bliva nödsakad att tillämpa ett slags ransonering av telefonabonnemangen i riket, vars genomförande efter rättvisa grunder syntes stöta på hart när oöverkomliga svårigheter. Riksdagen hade alltså jämväl i sist berörda förhållande funnit ett stöd för sin åsikt om lämpligheten att beträffande abonnenter vid stationer med frikrets införa en provisorisk anläggningsavgift.

*Kungl.
Maj:t den
28/6 1918.*

I enlighet med vad riksdagen sålunda uttalat utfärdade Kungl. Maj:t den 28 juni 1918 kungörelser angående ändrad lydelse av vissa delar av telefon- och telegrafreglementena (sv. förf.-saml. nr 432 och 433).

*Kungl.
Maj:t den
18/9 1918.*

Genom brev den 13 september 1918 fastställde Kungl. Maj:t avgifterna för telegram mellan Sverige, Danmark och Norge till samma be-

lopp som för inländska svenska telegram samt höjde avgifterna för telefonsantal mellan nämnda länder med 50 %.

Den 11 mars 1919 gjorde telegrafstyrelsen åter framställning i fråga om anläggningsavgift för nya telefonabonnemang. *Telegrafstyrelsen den 11/3 1919.*

Styrelsen framhöll därvid, att de i hög grad stegrade material- och arbetskostnaderna, vilka främst föranlett de år 1918 vidtagna höjningarna av telefonavgifterna, under nämnda år ytterligare ökats. Merkostnaden för nya abonnentanläggningar, som redan år 1918 beräknades till 200 kronor för abonnent vid station med frikrets och 100 kronor för abonnent vid station utan frikrets, hade till följd av stegring i materialpriserna och i synnerhet arbetslö- rna kommit att väsentligen överstiga nämnda belopp. Oaktat en nedgång i materialprisen syntes vara att emotse, måste man på grund av de höga arbetslönerna räkna med ytterligare förhöjda kostnader för år 1919. Den år 1918 införda anläggningsavgiften av 100 kronor för nya abonnenter vid station med frikrets hade icke haft den ringaste inverkan på inrättandet av nya växelstationer på landsbygden, vilket fortgått i oförminskad utsträckning, och vid redan befintliga växelstationer med mindre antal abonnenter hade en mycket stark ökning av abonnentantalet ägt rum. Samtidigt vore, på grund av den rådande materialbristen, möjligheten att anordna nya abonnentanläggningar i hög grad begränsad. Belysande härför vore, att den 1 december 1918 omkring 4,000 nya abonnenter ännu ej kunnat erhålla apparater, och detta förhållande hade sedermera ytterligare försämrats. Härtill komme, att telegrafverket med den gällande anläggningsavgiften saknade tillräckliga medel att utföra erforderliga abonnentanläggningar.

På grund av dessa omständigheter ansåg sig telegrafstyrelsen böra åter framlägga sitt år 1918 framförda förslag, att anläggningsavgift skulle erläggas med 200 kronor av ny abonnent vid station med frikrets och 100 kronor av ny abonnent vid station utan frikrets. Därjämte föreslog styrelsen, att de inflytande anläggningsavgifterna skulle bokföras icke såsom telefoninkomster i vanlig bemärkelse utan såsom kapitaltillskott, varigenom det i anläggningarna bundna kapitalet skulle minskas och sålunda i framtiden ej bliva alltför högt, samtidigt som behovet av anslag för kapitalökning skulle kunna nedbringas.

Vid ärendets föredragning den 14 mars 1919 anförde departementschefen, att han genom de av telegrafstyrelsen omförmälda förhållandena blivit övertygad om att någon åtgärd måste vidtagas för att söka tillfälligtvis minska tilloppet av nya abonnenter. Med hänsyn till den erfarenhet, som vunnits av den då utgående anläggningsavgiften, och till vad som i övrigt förekommit i frågan fann sig departementschefen icke böra vidhålla förslaget att för viss rayon och viss tid vägra mottaga nya abonnenter eller tills vidare avvisa redan anmälda abonnenter, utan syntes en begränsning av antalet nya abonnenter lämpligast böra ske genom en utsträckt

*Kungl.
Maj:ts den
14/3 1919.*

tillämpning av anläggningsavgiften. I sådant avseende ansåg sig departementschefen böra förorda telegrafstyrelsens förslag.

Med anledning härav beslöt Kungl. Maj:t genom proposition nr 248 inhämta riksdagens yttrande över ett i enlighet med telegrafstyrelsens framställning upprättat förslag till kungörelse angående ändrad lydelse av § 10 mom. 1 i telefonreglementet.

*Riksdagens
skrivelse den
22/4 1919.*

Riksdagen anförde i skrivelse den 22 april 1919, nr 115, att, då behovet av ökad ersättning åt telegrafverket för merkostnaden för nya abonnentanläggningar syntes riksdagen ofrånkomligt, riksdagen ansett sig böra biträda det framlagda förslaget. Med erinran, att de år 1918 vidtagna ändringarna i telefonreglementet vore avsedda att gälla till den 1 april 1920, förklarade riksdagen sig anse, att de nu föreslagna anläggningsavgifterna icke borde utgå längre än till den 1 april 1921.

*Kungl.
Maj:t den
25/4 1919.*

I anslutning till vad riksdagen sålunda uttalat utfärdade Kungl. Maj:t den 25 april 1919 kungörelse angående ändrad lydelse av § 10 mom. 1 i telefonreglementet (sv. förf.-saml. nr 179).

*Telegraf-
styrelsen den
6/8 1919.*

I skrivelse den 6 augusti 1919 gjorde telegrafstyrelsen ånyo framställning om förhöjning av vissa enligt telefon- och telegrafreglementena utgående avgifter.

Styrelsen erinrade därvid, att i riksstaten för år 1919 telegrafverkets inkomster beräknats till 44,900,000 kronor samt driftkostnaderna till 33,716,000 kronor, vadan behållningen upptagits till 11,184,000 kronor. Emellertid hade styrelsen, sedan räkenskaperna för första halvåret 1919 blivit bearbetade, på grundval härav låtit verkställa ett överslag av verkets beräknade ekonomiska ställning för hela år 1919. Därvid hade framgått, att visserligen inkomsterna icke obetydligt komme att överstiga de i riksstaten beräknade, men att å andra sidan utgifterna komme att i så högst betydlig mån överstiga de beräknade, att en brist å rörelsen vore att emotse, vilken brist till väsentlig del härrörde av inträffade stegringar i materialpriser och löner för arbetare samt den beslutade väsentliga höjningen av dyrtidstilläggen, särskilt för telefonistpersonalen. För att täcka denna brist ansåge styrelsen en ökning av inkomsterna oundgängligen nödvändig. Då de uppkomna merkostnaderna till största delen fölle å telefonrörelsen, syntes det styrelsen lämpligast, att den erforderliga inkomstökningen anskaffades huvudsakligen från denna gren av telegrafverkets verksamhetsområde genom höjning av avgifterna för telefonabonnemang och vissa telefonsamtal. I sådant avseende föreslog styrelsen en tilläggsavgift för dåvarande 50, 80, 130 och 180 kronors abonnemang av, för kvartal räknat, respektive 7 kronor 50 öre, 12 kronor 50 öre, 20 kronor och 30 kronor, en höjning av rikssamtalsavgifterna å 10 och 20 öre till respektive 20 och 30 öre för varje samtalsperiod samt åtskilliga, delvis härav betingade, höjningar i vissa andra samtalsavgifter. I samband därmed ansåg styrelsen höjning böra ske av vissa enligt telegrafreglementet utgående avgifter för registrering av telegramadress m. m. Samtliga förhöjningar vore avsedda att träda i kraft den 1

oktober 1919. Då frågan om telefon- och telegramavgifterna, enligt av statsmakterna tidigare gjorda uttalanden, komme att föreläggas 1920 års riksdag, skulle enligt förslaget de ifrågasatta höjningarna i allmänhet fastställas eller förutsättas att gälla endast till den 1 april 1920.

Vid föredragning härav den 12 september 1919 anförde t. f. departementschefen, att, enligt vad från telegrafstyrelsen upplysts, kunde med ledning av bokslutet för första halvåret 1919 inkomsterna för hela året approximativt beräknas till 63,000,000 kronor samt driftkostnaderna till 67,750,000 kronor. Därest åtgärder ej vidtoges för en ökning av inkomsterna, skulle således å telegrafverkets rörelse för året vara att emotse en brist av omkring 4,750,000 kronor. De av styrelsen föreslagna taxeförhöjningarna hade av styrelsen beräknats komma att för sista kvartalet 1919 inbringa i runt tal 4,250,000 kronor. Även om förhöjningarna i fråga vidtoges, skulle således för år 1919 en brist å omkring 500,000 kronor uppkomma. Styrelsen hade emellertid tillika meddelat, att då trafiken och abonnentantalet ständigt ökades, inkomsterna i verkligheten syntes komma att för senare halvåret bli något högre än de nyss angivna, så att genom de föreslagna taxeförhöjningarna sannolikt skulle ernås, att rörelsen komme att för året gå jämnt ihop.

Kungl.
Maj:t den
12^o 9 1919.

På grund av nu upplysta förhållanden fann t. f. departementschefen oundgängligen nödvändigt, att, till dess frågan om telefon- och telegramavgifterna blivit underställd 1920 års riksdags prövning, en provisorisk förhöjning av vissa avgifter vidtoges för att bereda telegrafverket ökade inkomster. Mot det av styrelsen härutinnan framställda förslaget fann t. f. departementschefen ej anledning till erinran. Med hänsyn till vad förut anförts och då det skulle vara förenat med avsevärd olägenhet att underställa förevarande fråga urtima riksdagens prövning, ansåg t. f. departementschefen hinder ej böra möta för Kungl. Maj:t att besluta om erforderliga åtgärder i förevarande syfte.

I enlighet med t. f. departementschefens i ämnet gjorda hemställan utfärdade Kungl. Maj:t den 12 september 1919 kungörelser angående ändringar i vissa delar av telefon- och telegrafreglementena (sv. förf.-saml. nr 585 och 586).

En sammanställning av de stadganden i nu gällande lydelse i telefon- och telegrafreglementena, som till följd av de här ovan omnämnda taxeförhöjningarna ändrats, torde som bilaga få fogas vid protokollet.

I skrivelse den 17 november 1919 har telegrafstyrelsen avgivit yttrande i fråga om telefon- och telegramavgifternas storlek för tiden efter den 1 april 1920. Styrelsen anför därvid följande:

Telegraf-
styrelsen
den 17/11 1919.

»Då det nu gäller att ingå i bedömande av, huruvida de för närvarande stadgade telefon- och telegramavgifterna böra bibehållas oförändrade eller ej, torde det vara nödigt att överblicka det ekonomiska resultat, telegrafverkets rörelse under senare åren lämnat. Till ledning därvid torde först böra meddelas följande sammanställning av telegrafverkets inkomster och driftkostnader under de senaste tio åren:

År	Inkomster	Ökning		Driftkostnader	Ökning (minskning —)		Överskott av inkomster utöver driftkostnader
		absolut	i %		absolut	%	
1909	13,314,193	800,062	6·39	9,303,158	— 15,010	— 0·16	4,011,035
1910	14,333,303	1,019,110	7·65	9,608,083	304,925	3·28	4,725,2
1911	15,589,343	1,256,040	8·76	10,330,775	722,692	7·52	5,258,568
1912	17,267,005	1,677,662	10·76	10,828,034	497,259	4·81	6,438,971
1913	18,358,005	1,091,000	6·32	12,065,563	1,237,529	11·43	6,292,442
1914	20,863,571	2,505,566	13·65	12,976,362	910,799	7·55	7,887,209
1915	24,765,674	3,902,103	18·70	14,057,629	1,081,267	8·33	10,708,045
1916	29,088,938	4,273,264	17·25	16,714,205	2,656,576	18·90	12,324,733
1917	35,014,127	5,975,189	20·58	20,517,248	3,803,043	22·75	14,496,879
1918	52,301,357	17,287,230	49·37	44,224,812	23,707,564	115·55	8,076,545
1919 (approx.)	68,800,000	16,500,000	31·55	67,300,000	23,100,000	52·03	1,500,000

Rörande denna sammanställning torde böra anmärkas, att från och med den 1 maj 1919 den särskilda anläggningsavgiften å 200 respektive 100 kronor icke bokföres såsom inkomst av rörelsen utan, i enlighet med vad vid dess införande förutsattes, såsom kapitaltillskott samt att, då någon erfarenhet av de taxehöjningar, som tillämpas från och med den 1 oktober 1919, ännu icke hunnit göras, för 1919 års sista kvartal räknats med den ökning i inkomster av omkring 4,250,000 kronor, vilken i förväg beräknats härflyta därav.

Taxespörsmålen låta emellertid icke bedöma sig enbart på grundvalen av inkomsternas och driftkostnadernas storlek, utan måste det ekonomiska resultatet ses i relation till det i företaget nedlagda kapitalets storlek. Avkastningen av det för telegrafverket i genomsnitt disponerade kapitalet har utgjort:

år 1911	7·32 %	år 1915	11·55 %
» 1912	8·45 %	» 1916	12·50 %
» 1913	7·69 %	» 1917	10·45 %
» 1914	8·96 %	» 1918	5·52 %

För ett statens kommunikationsföretag, vilket ju har att tjäna även andra intressen än de rent ekonomiska, måste det givetvis anses tillfredsställande, om avkastningsprocenten kan hållas vid ungefär den siffra, som kännetecknat åren 1911—1914 och således något högre än för år 1918. Vad år 1918 beträffar, måste

det tagas i betraktande, att avkastningen av det den 1 juli nämnda är inköpta Stockholmstelefonnät, å vars abonnenter de inom rikstelefonnätet gällande taxorna icke kunnat tillämpas, varit allt för ringa för att täcka omkostnaderna för nätet jämte räntan å den oguldna köpeskillingen. Övertagandet av detta nät medförde dock den omedelbara fördelen, att taxorna för abonnenterna å rikstelefon inom Stockholm med omnejd kunnat till följd av konkurrensens bortfallande höjas. För varje år, som går, bliva större antal abonnenter vid det förutvarande enskilda nätet genom upphörande av deras gamla kontrakt underkastade de vid rikstelefon gällande taxorna.

För år 1919 kommer, såsom av de ovan meddelade approximativa inkomst- och utgiftssiffrorna framgår, avkastningsprocenten att avsevärt nedgå under vad som kan anses skäligt. Anledningen härtill är, att telegrafstyrelsen vid avgivande av förslag till de taxor, som fastställdes i enlighet med beslut av 1918 års riksdag, icke hade anledning räkna med de så väsentligt höjda dyrtidstillägg till personalen, som sedan kommit att utgå, och de betydligt stegrade arbetarlönerna samt att jämväl fördyringen av övriga omkostnader blivit långt större än vid den tidigare tidpunkten kunnat förmodas. Först efter mitten av år 1919 kunde en ny kalkyl över det sannolika resultatet av verkets drift för året uppgöras, och då därvid framgick, att de tidigare vidtagna taxehöjningarna icke skulle komma att visa sig tillfyllest till förekommande av rent underskott å driften, gjorde telegrafstyrelsen framställning till Kungl. Maj:t om de ytterligare taxehöjningar, som sedan blevo gällande från och med den 1 oktober 1919. Dessa höjningar kommo dock för sent för att kunna mer än nått och jämnt uppväga driftsförlusten under årets tre första kvartal.

För år 1920 har telegrafstyrelsen, under förutsättning av att nu gällande telefon- och telegraftaxor förbliva orubbade under hela året, beräknat telegrafverkets inkomster till omkring 85,000,000 kronor och driftkostnaderna till 68,325,000 kronor, vadan överskottet skulle komma att utgöra 16,675,000 kronor. I förhållande till det kapital, som kan beräknas vara för telegrafverket i medeltal disponerat under år 1920, skulle berörda överskott motsvara omkring $8\frac{1}{3}$ %. Med hänsyn härtill torde man icke böra helt avvisa tanken på någon reduktion av de gällande taxorna. Vid uppgörandet i närvarande stund av kalkyl över inkomster och utgifter är det dock, även om fråga är om en så nära liggande tidrymd som år 1920, så många osäkra faktorer, som spela in, att det icke synes rådligt att redan den 1 april 1920 skrida till en taxereduktion enbart därför att utsikterna för uppnående av ett gynnsamt resultat av verkets drift nu synas tämligen ljusa. Det må dock ihågkommas, att i genomsnitt räknat stegringarna i avlöningarna samt arbets- och materialprisen utöver den före kriget rådande nivån allt fortfarande belöpa sig till vida större procent än de ganska måttliga höjningar, som vidtagits med avseende på telefon- och telegraftaxorna. Det är heller icke uteslutet, att de gjorda beräkningarna för år 1920 kunna komma att visa sig för optimistiska, helst som därvid ingen direkt hänsyn tagits till möjligheterna av en väsentlig nedgång i den industriella verksamheten eller av affärlivets tillbakagång. Telegrafstyrelsen vill därför föreslå, att nu gällande taxor prolongeras tills vidare, dock ej längre än till och med den 30 juni 1921.

Redan nu kan emellertid förutses, att inträdesavgiften och den särskilda anläggningsavgiften å 200 respektive 100 kronor — vilken avgift införts i syfte dels att motverka materialprisens oerhörda stegring under kriget, dels att med

hänsyn till rådande materialbrist verka återhållande på abonnenttillströmningen, dels ock att bereda telegrafverket behövt kapitaltillskott — inom en nära framtid kunna något reduceras, varvid dock inträdesavgiften i första hand synes böra bortfalla, på det att engångsavgiften för ett abonnemangs anordnande må helt komma telegrafverkets kapital till godo. Även om i övrigt någon taxereduktion icke skulle komma att vidtagas under år 1920, läser därför frågan om nedsättning av berörda avgifter böra bliva föremål för Kungl. Maj:ts särskilda prövning under senare delen av år 1920. För egen del har telegrafstyrelsen redan nu under övervägande att i någon mån sänka prisen på linjeinventarier samt för nyanläggning av linjer och ledningar.»

Med erinran att samtliga ovanberörda kungörelser angående ändringar i telefon- och telegrafreglementena hava obegränsad giltighetstid, allenast med det undantag att i kungörelsen den 12 september 1919 om ändring i telefonreglementet under § 10 mom. 1 och 2 utsagts, att den då införda tilläggsavgiften för abonnemang skulle bliva gällande endast till och med den 31 mars 1920, har telegrafstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t, med förklarande att nu gällande telefon- och telegraftaxor skola förbliva i kraft tills vidare, dock ej längre än till och med den 30 juni 1921, måtte utfärda kungörelse om sådan ändring av § 10 mom. 1 och 2 i telefonreglementet den 29 november 1915, sådana dessa stadganden lyda enligt kungörelsen den 12 september 1919, att orden »till och med den 31 mars 1920» utbytas mot »tills vidare, dock ej längre än till och med den 30 juni 1921».

Departement-
schemen.

Till följd av de i oförutsedd grad stegrade personal-, arbets- och materialkostnaderna hava telegrafverkets driftkostnader under åren 1918 och 1919 i förhållande till inkomsterna vuxit så, att avkastningen på det i telegrafverkets anläggningar nedlagda kapitalet, särskilt under år 1919, kommer att uppvisa en oskäligt låg siffra. Om de taxeförhöjningar, som för att förhindra ren driftsförlust under år 1919 genom förenämnda kungörelser den 12 september 1919 genomfördes med tillämplighet från och med den 1 oktober samma år, bliva gällande oförändrade under hela år 1920, beräknar telegrafstyrelsen inkomsterna för samma år till 85,000,000 kronor. Då driftkostnaderna för år 1920 av styrelsen beräknats till 68,325,000 kronor, skulle sålunda överskottet för detta år uppgå till 16,675,000 kronor, motsvarande $8\frac{1}{3}\%$ på det av telegrafverket disponerade kapitalet. Denna avkastningsprocent kan givetvis betraktas såsom ganska tillfredsställande. Härvid är dock att märka, att telegrafstyrelsen vid beräkning av driftkostnaderna ej tagit hänsyn till den ökning i dyrtidstilläggen för statens befattningshavare för tiden från och med den 1 juli 1920, varom chefen för finansdepartementet i årets statsverksproposition förklarar sig

änna göra framställning och vilken jämväl torde komma att öva inflytande å de beräknade dyrtidstilläggen för telegrafverkets personal. Vad angår förhållandena under år 1921, hava inkomsterna för detta år i statsverkspropositionen beräknats till 90,000,000 kronor, varmed skulle ernås en behållning av 16,000,000 kronor, motsvarande omkring 7 % på det nedlagda kapitalet. Enligt vad jag från telegrafstyrelsen inhämtat, finnes all anledning antaga, att med bibehållande av de nu gällande taxorna denna inkomstsiffra skall kunna ernås, varemot det med hänsyn till de ovissa förhållandena synes osäkert, om så kan ske, därest åtminstone någon avsevärd taxereduktion skulle komma till stånd. Vid nu angivna förhållanden och då nedåtgående konjunkturen inom landets näringsliv under den närmaste tiden ej äro uteslutna, vilket kan komma att väsentligen rubba de av telegrafstyrelsen verkställda beräkningarna, synes någon reducering av nu gällande provisoriska telefon- och telegramtaxor icke böra företagas med tillämplighet från och med den 1 april 1920, vid vilken tidpunkt giltighetstiden för de flesta av ifrågakvarande taxor förutsatts skola utgå. Skulle förhållandena under den närmaste framtiden gestalta sig så, att en dylik reducering blir möjlig att genomföra, torde, såsom telegrafstyrelsen föreslagit, frågan därom kunna underställas Kungl. Maj:ts prövning. Därvid synas i första hand inträdes- och anläggningsavgifterna för nya telefonabonnemang böra bliva föremål för nedsättning. Jag anser mig därför böra tillstyrka telegrafstyrelsens förslag, att nu gällande telefon- och telegramtaxor må äga giltighet tillsvidare, dock ej längre än till och med den 30 juni 1921, varvid jag förutsätter, att Kungl. Maj:t må dessförinnan vidtaga de jämkningar i taxorna, som av inträdda förändrade förhållanden kunna befinnas påkallade. I samband härmed vill jag meddela, att telegrafstyrelsen i skrivelse den 25 november 1919 gjort framställning om uppdrag för styrelsen att jämte lämpliga personer utom telegrafverket företaga granskning av huruvida de gällande förhöjningarna i telefon-taxorna drabba olika lager av abonnentkretsen rättvist eller om jämkningar härutinnan kunna vara önskvärda ävensom huruvida kostnaderna för det rent administrativa arbete, som blivit en följd av det nuvarande sättet för abonnemangsavgifternas bestämmande, kunna nedbringas vare sig genom arbetsbesparande metoder eller genom förenkling av sättet för berörda avgifters fastställande. Då en sådan utredning synes ändamålsenlig, har jag för avsikt att tillstyrka Kungl. Maj:t att lämna telegrafstyrelsen det begärda uppdraget. Med en dylik utredning skulle en god grundval erhållas för bedömning av frågan om taxornas framtida belopp. Jag förutsätter, att denna utredning skall, såvitt angår själva taxefrågan, kunna föreligga så tidigt, att därpå grundad framställning i fråga om taxornas

storlek efter den 30 juni 1921 må kunna föreläggas 1921 års riksdag. Skulle så icke kunna ske, torde Kungl. Maj:t böra äga att provisoriskt besluta i fråga om taxorna från och med den 1 juli 1921 intill dess 1922 års riksdag kan bliva i tillfälle att yttra sig över ett mera definitivt ordnande av taxefrågorna för framtiden.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t genom proposition måtte inhämta riksdagens yttrande i fråga om fortsatt tillämpning i enlighet med ovan angivna grunder av nu gällande telefon- och telegramavgifter med förklarande tillika, att Kungl. Maj:t, efter mottagande av riksdagens svar, ville meddela det beslut, som därav föranledes.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Torsten Wolff.

Anmärkning. Lägsta abonnemangsklassen, 30 kronor, får, enligt telegrafstyrelsens bestämmande, förekomma:

1:o) vid station, där inkomsten av abonnemangsavgifter är så ringa, att för anläggningens ekonomiska bärighet måste förutsättas, att samtalsavgift erlägges för varje landssamtal;

2:o) vid station, som är ensam inom sitt taxeområde eller belägen inom ett område, där i övrigt endast finnas fristående samtalsstationer eller stationer av det under 1:o) nämnda slag och således avgiftsfria landssamtal icke kunna utvärlas.

Om det antal samtal, som skall läggas till grund för bestämmande av abonnemangsavgiftens storlek, överstiger 10,000 om året, är abonnenten, om telegrafstyrelsen sådant påfordrar, pliktig erlägga avgift för abonnemang å ytterligare en huvudapparat.

Med samtal förstås i detta moment fullbordad koppling för avgående samtal.

§ 13.

För samtal från allmän samtalsapparat och för sådant samtal till allmän samtalsapparat, för vilket enligt vad här nedan sägs annan avgift icke utgår, erlägges, oavsett samtalets slag och varaktighet, apparatavgift med 20 öre.

§ 15.

1. För landssamtal utan företrädesrätt utgår ingen samtalsavgift utom i det fall, att samtalet avgår från eller är adresserat till apparat vid fristående samtalsstation eller vid sådan i § 10 omnämnd station, där abonnemangsavgiften utgår med 30 kronor, i vilket fall samtalsavgift utgår med 20 öre för varje påbörjad tidsperiod om tre minuter.

2. För landssamtal med företrädesrätt utgår för varje påbörjad tidsperiod om tre minuter samtalsavgift med 20 öre, då sådant samtal utan företrädesrätt skulle befordrats utan samtalsavgift, men i andra fall med 60 öre.

§ 16.

1. För rikssamtal utgår för varje påbörjad tidsperiod om tre minuter samtalsavgift, beräknad efter det geografiska avståndet över land mellan de två taxestationer, till vilkas områden avgångs- och adressapparaterna höra, enligt följande taxa:

då nämnda avstånd icke överstiger 45 km.	20 öre,
» » » överstiger 45 men icke 90 km.	30 » ,
» » » » 90 » » 180 »	40 » ,
» » » » 180 » » 270 »	50 » ,
» » » » 270 » » 450 »	70 » ,
» » » » 450 » » 540 »	80 » ,
» » » » 540 » » 630 »	100 » ,
» » » » 630 » » 720 »	120 » ,
» » » » 720 » » 810 »	150 » ,
» » » » 810 km.	180 » .

För Gottland mätes ovannämnda avstånd över Visby och Stockholm samt för Öland över Kalmar. I de fall då en mätning efter det direkta geografiska avståndet mellan en taxepunkt på Gottland och en på fastlandet skulle medfört lägre avgift än vid avståndsmätningen över Visby och Stockholm, nedsättes avgiften till närmast lägre belopp, varvid dock ej lägre avgift skall utgå än den för samtal Visby—Stockholm fastställda.

Taxetabla över samtalsavgifter för rikssamtal utfärdas av telegrafstyrelsen.

3. Beträffande taxeoräden vid rikets landgränser äger telegrafstyrelsen befogenhet medgiva, att samtalsavgift för rikssamtal till närmaste inåt landet befintligt taxeoråde fastställles till 20 öre, även om avståndet betingar högre avgift, samt att avgiften för annat rikssamtal beräknas efter sistnämnda taxeorådes samtalsaxa.

4. Abonnent, som för fortlöpande abonnemang å huvudapparat erlägger högsta abonnemangsavgift, kan efter telegrafstyrelsens medgivande erhålla avgiftsfria rikssamtal till och från ett eller flera närgränsande taxeoräden, till vilka samtalsavgiften utgår med 20 öre, mot en årlig tilläggsavgift för varje sådant område lika med den högsta abonnemangsavgiften. Enahanda förmån tillkommer, likaledes efter telegrafstyrelsens beprövande, statens tjänsteman, verk eller inrättning, landsting, hushållningssällskap eller landstings eller hushållningssällskaps funktionär, även om vederbörande erlägger lägre abonnemangsavgift än den högsta.

§ 17.

För rikssamtal, som påbörjas mellan kl. 9 e. m. och kl. 7 f. m., utgör samtalsavgiften för varje påbörjad tidsperiod om tre minuter:

om avgiften per period enligt § 16 skulle utgjort	20 eller 30 öre	. . .	20 öre,
» » » » » » » » » »	40 » 50 »	. . .	30 » ,
» » » » » » » » » »	70 » 80 »	. . .	40 » ,
» » » » » » » » » »	100 öre	50 » .
» » » » » » » » » »	120 »	60 » ,
» » » » » » » » » »	150 »	70 » ,
» » » » » » » » » »	180 »	90 » .

§ 18.

1. För rikssamtal med företrädesrätt framför vanliga samtal utgår tre gånger vanlig samtalsavgift, dock att, då sådant samtal utan företrädesrätt skulle befordrats utan samtalsavgift, avgift skall utgå med 20 öre för varje påbörjad tidsperiod om tre minuter.

2. För rikssamtal i särskilt trängande fall med företrädesrätt jämväl framför de i mom. 1 avsedda samtal utgår, utöver tre gånger vanlig samtalsavgift, en avgift av 100 kronor för varje samtal.

§ 19.

1. För abonnerade rikssamtal med viss adressat å regelbundet återkommande tider (seriesamtal) utgår tre gånger vanlig samtalsavgift. Abonnemang å seriesamtal måste omfatta en tidrymd av minst en månad.

§ 20.

1. Skall till viss apparat i förväg framföras underrättelse om förestående samtal eller viss person tillkallas för samtal, utgår för sådan beställning, oavsett samtalets slag, särskild avgift med följande belopp:

om samtalsavgiften per period icke överstiger	80 öre	20 öre,
»	120 »	30 »
»	överstiger	120 »
		40 »

2. Om för sådan beställnings framförande erfordras anlitande av särskilt bud, utgår dessutom budsändningsavgift:
 när den person, som skall tillkallas, är bosatt inom det av telegrafstyrelsen för varje station fastställda budsändningsområde, med 30 öre, och
 i andra fall enligt telegrafreglementets bestämmelser angående telegrams befordring med post, gångbud eller ilbud.

Övergångsbestämmelser.

2. I de fall, då den genom detta reglemente fastställda taxeorådesindelningen skulle medföra högre samtalsavgift än 20 öre per period för rikssamtal mellan abonnenter vid nuvarande eller blivande stationer, som enligt hittills gällande bestämmelser skulle tillhört samma redovisningsområde och ägt sinsemellan utväxla avgiftsfria samtal men enligt detta reglemente komma att hänföras till skilda intill varandra gränsande taxeoråden, äger telegrafstyrelsen medgiva, att intill utgången av år 1925 nämnda avgift må sänkas intill 20 öre.

Telegrafreglementet.

§ 14.

7. Adressen kan avfattas under en överenskommen eller förkortad form, under förutsättning likväl att avtal därom träffats mellan adressaten och mottagningsstationen samt att stadgad registreringsavgift erlagts.

För registrering å telegrafstation av överenskommen eller förkortad telegramadress skall av korrespondent, som önskar få telegram med sådan adress sig tillställda, erläggas i förskott en årlig avgift av tjugu kronor. Enahanda avgift erlägges för registrering av korrespondents begäran, att till honom adresserade telegram må regelbundet under vissa timmar avlämnas på särskilt uppgivna stäl-

len. Om korrespondent vid en och samma telegrafstation har flera registrerade telegramadresser, skall, för registrering av sådan korrespondents anhållan om särskilt avlämnings sätt för telegram, erläggas enkel avgift, om detta avlämnings sätt är lika för alla de registrerade adresserna, men i annat fall särskild avgift för varje olika avlämnings sätt. Däres registrering för något av förenämnda ändamål avser kortare tid än sex månader i följd, äger telegrafstyrelsen bestämma lägre avgift än tjugu kronor, dock ej mindre än tio kronor.

Önskar korrespondent tillförsäkra sig skydd mot att av honom vid viss station registrerad telegramadress sedermera varder för annans räkning registrerad vid annan station, erlägges i förskott en årlig avgift av tjugu kronor.

§ 17.

1. För *inländskt* telegram om högst *tio* ord erlägges avgift med *en krona*. Innehåller telegrammet flera än *tio* ord, ökas avgiften med *fem öre* för varje över-skjutande ord.

2. Å de orter, som av telegrafstyrelsen bestämmas, må i vanlig ordning till befordring mottagas telegram, adresserade till personer, som äro bosatta å samma ort. Avgiften för dylikt *lokaltelegram* utgår med *hälften* av det belopp, som enligt mom. 1 bör erläggas för ett vanligt telegram med samma antal ord, dock med iakttagande att, om ordantalet är udda, avgiften beräknas efter närmast högre jämna ordantal.

Till adressater, som äro boende utom telegrafstationens telegrambäringsområde och icke äro abonnenter å rikstelefon inom det nät, som lyder under centraltelefonstationen i orten, skola lokaltelegrammen i vanlig ordning befordras med gång- eller ilbud eller med post mot därför fastställda avgifter, vilka erläggas utav avsändaren.

För inländskt telegram från eller till Gottland under de tider av året, då regelbunden daglig postförbindelse mellan Gottland och fasta landet saknas, samt för inländskt telegram från eller till Gottska Sandön erlägges samma avgift som för lokaltelegram.

§ 19.

1. Avsändare eller adressat eller enderas befullmäktigade ombud, som, därest sådant är behöfligt, behörigen legitimerat sig, äger inom tio månader, räknat från och med månaden näst efter den, under vilken telegram inlämnats till befordring, låta på telegrafisk väg begära upplysning eller meddela föreskrift angående samma telegram, evad befordringen därav ännu pågår eller blivit avslutad. Härvid erlägges:

a) avgiften för det telegram, som innefattar ifrågavarande begäran eller föreskrift, och

b) avgiften för svaret, när sådant erfordras eller äskas.

Avsändare eller adressat eller befullmäktigat ombud för endera av dem kan också för rättelses skull, antingen genom avgångs- eller ankomsstationen eller ock genom någon mellanliggande station, låta helt eller delvis repetera ett avsänt eller ankommet telegram.

Begäres repetition av adressaten, skall han erlägga avgift enligt gällande taxa för varje ord, som skall repeteras, dock minst 80 öre. Avgift erlägges endast för svaret.

§ 24.

2. Kvitto å inlämnat telegram och å den för telegrammet erlagda avgift tillställas avsändare, som sådant åstundar. För dylikt kvitto erlägges en särskild avgift av *tio öre*.

§ 37.

2. Avsändaren bör härvid framför adressen i telegrammet införa:

- då avgift erlägges för *inländskt svarstelegram om högst tio ord*, anmärkningen »*svar betalt*» eller »*réponse payée*» eller »=RP=»;
- då avgift erlägges för *inländskt svarstelegram om mera än tio ord*, anmärkningen »*svar betalt x*» eller »*réponse payée x*» eller »=RPx=»; samt
- då avgift erlägges för *utländskt svarstelegram*, anmärkningen »*réponse payée x*» eller »=RPx=».

3. Önskar avsändare, att svaret, som förutbetalats, skall befordras såsom iltelegram (§ 36), utbytes anmärkningen »*svar betalt*» mot »*ilsvar betalt*» och »*réponse payée*» mot »*réponse payée urgente*» samt »=RP=» mot »=RPD=», vilka uppgifter skola åtföljas av meddelande om antalet ord »*x*» i samma fall som de, i vilka sådant erfordras för vanliga betalda svar. Svarsavgiften erlägges då med lika stort belopp som för ett iltelegram, vilket belopp, om ordantalet i ett inländskt telegram ej uppgivits, beräknas efter tio ord.

§ 40.

2. För dylik kollationering erlägges särskild avgift, svarande mot *en fjärdedel* av befodringsavgiften för ett vanligt telegram av samma längd och med samma befodringsväg. Undantag från denna bestämmelse äger rum för statstelegram och tjänstetelegram på hemligt språk, vilka kollationeras i tjänsteväg och avgiftsfritt.

§ 41.

2. Mottagningsbeviset sändes på telegrafisk väg, om avsändaren framför adressen utsatt den taxerade anmärkningen »*mottagningsbevis*» eller »*accusé réception*» eller ock »=PC=» samt betalt avgiften för ett vanligt telegram om *fem ord* till samma adressort och befordrat på samma väg som det ursprungliga telegrammet. Mottagningsbevis å telegram till utlandet sändes med post, om avsändaren framför adressen utsatt den taxerade anmärkningen »*accusé réception postal*» eller »=PCP=» och betalt en särskild avgift av 20 öre.

3. Telegrafiskt mottagningsbevis med företrädesrätt vid befordringen och utsändningen kan även erhållas, såvida vederbörande länder medgivit iltelegrams befordring.

För erhållande av sådant mottagningsbevis erfordras, att avsändaren framför adressen utsätter den taxerade anmärkningen »*ilmottagningsbevis*» eller »*accusé réception urgent*» eller ock »=PCU=» samt betalar avgiften för ett iltelegram om

fem ord till samma adressort och befordrat på samma väg som det ursprungliga telegrammet.

§ 43.

3. Utöver telegramavgiften och avgiften för vidarebefordring, om sådan ifrågakommer, erlägges av avsändaren en särskild avgift för varje på adressstationen ombesörjd utskrift av telegrammet, med undantag för den första, vilken anses betald med telegramavgiften. Denna särskilda avgift utgör 40 öre för varje påbörjat hundratal taxerade ord i varje utskrift.

För iltelegram fördubblas utskrivningsavgiftens belopp.

§ 45.

För *inländskt* telegrams vidarebefordring från sista telegrafstationen skall *avsändaren* å inlämningsstationen erlägga avgift enligt följande bestämmelser:

a) för befordring med *post* eller för avlämnande »*poste restante*», »=GP=», avgift såsom för vanligt inrikes brev av lägsta viktsats, vilket ej utgöres av lokalbrev, vartill kommer, om postförsändelsen skall rekommenderas, »=PR=» respektive »=GPR=», en ytterligare avgift av 15 öre; men är telegram adresserat till svensk telegrafstation för att därifrån befordras med post till annat land än Danmark eller Norge, erlägges postbefordringsavgift, om det skall rekommenderas, av 35 öre, men eljest av 20 öre;

b) för befordring med *gångbud*, vilket befordringssätt ej må äga rum på längre avstånd än 1,5 nymil, 30 öre för varje påbörjad kilometer, dock med iakttagande att lägsta avgiften är 75 öre; och

c) för befordring med *ilbud*, som alltid bör begagnas för längre avstånd än 1,5 nymil, 60 öre för varje påbörjad kilometer, dock med iakttagande att lägsta avgiften är en krona.

När gång- eller ilbud skall begagnas, deponerar avsändaren det belopp, avgångsstationen med hänsyn till avståndet anser för ändamålet erforderligt. Det åligger därefter adresstationen att genom telegram skyndsamt underrätta avgångsstationen om beloppet av omkostnaderna för telegrams vidarebefordring, var-efter likvid uppgöres med avsändaren, som återbekommer vad av honom kan hava blivit för mycket deponerat, men däremot bör tillskjuta det belopp, varmed utgiften möjligtvis överstigit den deponerade summan.

§ 53.

2. För *inländskt* presstelegram, vilket befordras å sådan tid, att intrång i den allmänna telegramväxlingen ej åstadkommes, samt under iakttagande av de föreskrifter i övrigt, telegrafstyrelsen äger meddela rörande villkoren och ordningen för dylikt telegrams befordring, må nedsättning i avgiften äga rum till *hälften* av det belopp, som enligt § 17 mom. 1 bör erläggas för ett vanligt telegram med samma antal ord, dock med iakttagande att avgiften för sådant presstelegram ej i något fall må understiga *en krona* samt att, om ordantalet är udda, avgiften beräknas efter närmast högre jämna ordantal.

Rörande avgiften för inländska *pressiltelegram* och ordningen för dylika telegrams befordran stadgas i § 36.